

Szakozott

könyv: 6 988 db
 (a rászámolásosok és duplumok nélkül, mert ezek szakozása már az előző köteteknél elkészült)

CD 25 db
 Részcímes periodika 250 db

Olvasószolgáltatnak átadott

Könyv: 7 632 db
 CD 19 db

Nyomtatott és a katalógusokba beosztott cédula:

betűrendes katalógusba 10 620 db
 szakkatalógusokba 13 392 db
 KC –nek küldött cédula: 3 312 db
 Összesen: 27 324 db

IV. OLVASÓSZOLGÁLAT, RAKTÁROZÁS, ÁLLOMÁNYVÉDELEM, REPROGRÁFIA**Olvasószolgálat**

Az aránytalanul alacsony beiratkozási díjtételeket 2000. aug. 1-től megemeltük, viszont díjmentes lett az internet használat. Ezzel egyidőben részletes szabályzatban rögzítettük a használat feltételeit, melyről minden olvasót tájékoztatunk a beiratkozás alkalmával. Valamennyi nyilvános munkaállomásról (6 db) elérhető az Internet.

2000-ben 12 080 regisztrált, valamint kb. 1 200 nem regisztrált (csak katalógusokat használó) olvasó kereste fel a Könyvtárat. Látogatóink száma összesen mintegy 13 280 volt.

A regisztrált olvasók helybenolvasásra 3 149-en, napi- ill. hetijeggyel 5 626-an, kölcsönzésre 3 305-en iratkoztak be. Ezek az adatok nagyjából megegyeznek az előző évi adatokkal, ami a jelenlegi működési feltételek mellett a maximális kihasználtságot jelenti.

1. A Könyvtár használói (fő)

	1999	2000
Regisztrált olvasók száma	12 854	12 080
Ebből napijegy	5 852	5 626

2. A használók tudományos fokozat és foglalkozás szerint megoszlása (%)

	Könyvolvasó	Folyóiratolvasó
MTA rendes és levelező tagja	0,55	0,3
Egyetemi tanár, tudományok doktora, kandidátus	10,22	6,4
Egyetemi oktató	5,97	7,4
Tudományos kutató, PhD hallgató	9,44	14,7
Nem főfoglalkozású kutató	6,75	8,3
Egyetemi hallgató	65,48	62,5
Egyéb	1,59	0,4
	100 %	100 %

A beiratkozott olvasók kétharmada egyetemi hallgató, a tudományos kutatók száma ezután a legmagasabb.

Az **állományhasználatot** – a kölöngyűjteményeket is beleértve – a **3.sz. táblázat** tartalmazza:

	Beiratkozott olvasók száma	Könyvtárhasználók száma		Kölcsönzött dokumentumok száma	Helyben használt dokumentumok száma
		Összesen	Ebből kölcsönzők		
2000	12 080	72 090	10 126	21 128	448 496
1999	12 854	65 507	10 110	20 297	394 846

A **kölcsönzési** forgalom az előző évihez képest növekedést mutat, ami első-sorban azzal van összefüggésben, hogy az újonnan megvédett bölcsész és természet-tudományi PhD-vel rendelkező kutatók is kölcsönözhetnek.

A **könyvtárközi kölcsönzés** mutatószámai az előző évhez képest emelkedtek. Könyvtárunk az Országos Dokumentumellátási Rendszer keretében ebben az évben is térítés nélkül kölcsönözte anyagát a hazai könyvtáraknak. A kölcsönzött dokumentumok száma a tavalyihoz képest némi növekedést mutatott. A külföldi könyvtáraktól

átkért könyvek száma ebben az évben csökkent, ennek főleg anyagi okai vannak. A kölcsönzési díj magas, bár olvasóinktól csak a postaköltség megtérítését kérjük. Az OSzK kedvezőbb feltételekkel tudja bekérni külföldről a könyveket.

A szolgáltatás iránt változatlanul nő az érdeklődés, ez szükségessé teszi a korszerűsítést. Felkészültünk az online könyvtárközi kölcsönzés bevezetésére (elsősorban az akadémiai kutatóintézetek, felsőoktatási és megyei könyvtárak számára).

Az ARIEL programmal továbbított dokumentumszolgáltatás továbbra is ingyenes az akadémiai intézetek számára. Az év során összesen 112 kérést teljesítettünk, ami 1 033 oldal szolgáltatását jelentette.

A **könyvtárközi kölcsönzés** adatait a **4. sz. táblázat** tartalmazza:

Más könyvtártól kapott		Más könyvtárnak adott	
könyvtári egységek			
Kérések száma	Teljesítések száma	Kérések száma	Teljesítések száma
20	20	2 383	2 023

Raktározás

Az MTA megindította az Akadimpex területén a Könyvtár törökbálinti raktárának bővítését. Még a tervezés megkezdése előtt írásban rögzítettük az új raktárrész kialakításával kapcsolatos igényeinket.

A Könyvtár törzsállományának elhelyezése a korábbi évekhez hasonlóan csak úgy volt megoldható, hogy mindig a legrégebbi állományrészeket küldtük ki Törökbálintra.

A törökbálinti raktár kiszolgálja az Olvasószolgálat, a Folyóirattár, a Keleti Gyűjtemény, a Kézirattár valamint a Levéltár, valamint a Nemzetközi Csereszolgálat igényeit. Összesen 20 465 könyvtári egység került mozgatásra.

Állományvédelem

A kötettség változó, sőt csökkenő létszáma miatt, csak részben tudta kielégíteni a különböző osztályok köttetési igényeit. A Könyvtár vezetése az év során kiemelten foglalkozott a kötettség problémáinak megoldásával.

A kötetzet 2000. évi teljesítménye a következő:

Kötés		
	ragasztott	1 841
	fűzött	180
	aranyozott bőr	36
	szótár, atlasz, segédkönyvek	6
	Restaurálás	31
	Naplókötés	4
	Doboz, tok	26
	Jegyzetömb	260
	Laminálás	150 lap
	Számnyomás	1 100
	Tábla aranyozás	360
	Katalóguscédulák vágása	12 000
	Őrjegytartó	1 100
	Kasírozás	117
	Folyóiratborító csíkozás	650

A Kézirattár

A NKÖM támogatásával hozattuk helyre textilrestaurátorral 4 db selyemtérképünket. A Pro Bibliotheca Alapítvány támogatásával restauráltattuk a három vásárolt régi könyvet, 5 oklevelet, további 3 régi könyvet, 19 metszetet és grafikát, írók leveleit és Gábor Andor hagyatékából 25 doboz kéziratot. A restaurálásra 2000-ben összesen 1.080.500 forintot költöttünk.

A **Keleti Gyűjtemény** a NKÖM támogatásával restauráltatta a Stein-anyag fényképeit összesen 500.000 forint értékben.

A **Mikrofilmtár** állományvédelmi céllal 56 filmet készített, ez 5 071 felvételt jelent.

Reprográfia

Fotótechnikai szolgáltatások

Felvételek száma	1999	2000
Mikrofilm	10 965	10 860
Kisfilm	444	261
6x6 vagy színes felvétel	651	1 638
Összesen	12 060	12 759

Másolatok száma	1999	2000
Mikrofilm-másolat	4 696	2 800
Fotókópia (nagyítás)	1 396	1 780
Elektrosztatikus nagyítás	7 938	8 880
Összesen	14 030	13 460

Xerox gyorsmásolat

2000-ben 2 502 megrendelésre 122 925 db másolat készült el. A műhely bevétele 979.964 forint volt.

Infotec 4451 géppel:	53 497 másolat
Nashua géppel:	69 428 “
Xerox Document Center géppel:	133 526 “

V. INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS

A számítógép nyújtotta lehetőségeket a **tájékoztatásban** is hasznosítottuk. Belföldről és külföldről egyaránt érkeztek kérdések könyvtárunk állományával, szolgáltatásaival kapcsolatban, továbbá gyakoriak voltak az általános jellegű referenzkérdések a legkülönbözőbb területekről. A telefonon kért tájékoztatás hasonló mértékű volt az előző évihez. A forgalmasabb időszakokban mintegy 30-40 kisebb-nagyobb utánajárást igénylő kérdésre adtunk választ, tájékoztatást.

Hagyományos szolgáltatásainkat az adatbázisok állandóan bővülő köre egészíti ki. Állományunkba az év során egyre nagyobb számban érkeztek CD-k, me-lyek túlnyomó többsége az Info-Centrumba került, részletes leírásuk és installálásuk folyamatosan történik.

Az **akadémikus bibliográfia** 2 640 tétellel bővült. Újdonság az előző évhez képest, hogy az akadémikusoktól bekért anyag 2000. januárjától már e-mail-en keresztül is beküldhető. Bekérjük az MTA külső tagjainak éves publikációs anyagát is.